

Budapest, 2008. május 7.

Hiller István
miniszter
Oktatási és Kulturális Minisztérium
Budapest

Tisztelt Miniszter Úr!

Hivatkozással 2008. április 24-én, a miniszterelnöki közmeghallgatás során folytatott személyes beszélgetésünkre, az alábbiakban írásban is összefoglalom álláspontunkat a kulturális járulékkal kapcsolatban. Előjáróban le kell szögezni, hogy a Levegő Munkacsoport teljes mértékben egyetért a Nemzeti Kulturális Alap céljaival, és meggyőződése, hogy kiemelten kell támogatni a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozását, megőrzését, valamint hazai és határon túli terjesztését. Az alábbiakban javaslatot teszünk arra, hogy a kulturális járulékkal kapcsolatos rendelkezések módosításával miként lehetne növelni a kultúrára fordítható forrásokat és egyúttal visszaszorítani egyes, kulturális és környezetvédelmi szempontból egyaránt nem kívánatos jelenségeket.

Javaslatunk lényege, hogy a kulturális járulékról szóló szabályozást lényegesen egyszerűsíteni kell: kevesebb termékre, szolgáltatásra kell kivetni a járulékot, viszont ahol kivetik, ott legyen érdemi hatása mind a bevételekre, mind a fogyasztói magatartásra.

El kell törölni a kulturális járulékot minden olyan termékre és szolgáltatásra, ahol annak mértéke 3 százalékos vagy annál alacsonyabb a jelenleg az országgyűlés előtt lévő törvényjavaslat szerint. Ez alól csak a reklámok jelentenek kivételt (kereskedelmi reklámanyag; katalógus és hasonló; reklám, hirdetési felület értékesítése könyvekben; reklám, hirdetési felület értékesítése napilapokban; reklám, hirdetési felület értékesítése időszaki kiadványokban; reklám, hirdetési felület értékesítése képeslapon, levelező-, üdvözlőlapon, képen és hasonló anyagokon; TV-, rádió-reklámidő eladása), ezek járulékát 10 százalékra javasoljuk emelni. A pornográf és erőszaktartalmú termékek és szolgáltatások kulturális járulékával kapcsolatban szükséges a megfelelő végrehajtási utasítás mielőbbi kidolgozása és elfogadása annak érdekében, hogy azt az APEH be tudja hajtani.

Javaslatunkat az alábbiakkal indokoljuk:

A jelenlegi szabályozás és a most az országgyűlés előtt lévő törvényjavaslat szerint is (bár ez utóbbiban történt bizonyos egyszerűsítés) rengeteg termék, szolgáltatás után kell 0,5-2 százalékos, néhány esetben 3%-os kulturális járulékot fizetni. Ezek az alacsony mértékű járulékok a fogyasztást nem befolyásolják, az egyetlen céljuk, hogy többletbevételt teremtsenek a Nemzeti

Kulturális Alapprogram számára. Ez utóbbi önmagában helyes, de ezt más módon is meg lehet oldani. A jelenlegi rendszer ugyanis óriási adminisztrációt jelent mind a vállalkozásoknak, mind az APEH munkatársainak. A sok apró tétel ellenőrzése gyakorlatilag lehetetlen, ezért sokan nem is fizetik a járulékot. Maga a beszédés és az ellenőrzés pedig értesüléseink szerint az államnak többbe kerül, mint amennyi járulékot ezekből a tételekből beszédnek. (Ez még inkább így van, ha figyelembe vesszük, hogy az APEH munkatársai más területen ugyanakkora ráfordítással mekkora eredményt érhetnének el.) Ezért ezeket a járulékokat el kell törölni.

A fentiek alól egyetlen kivételt a reklámok kulturális járuléka kell hogy jelentse, amit viszont 10%-ra javasolunk emelni. Magyarországon a reklámokra költött összeg évről évre jelentősen növekszik, és most már évente közel 200 milliárd forintot költenek erre a célra. A gazdasági reklámoknak a jelentős része a környezetet és az egészséget súlyosan károsító tevékenységekre vagy termékek használatára buzdít (autózásra, az egészséges táplálkozásnak nem megfelelő ételek, italok fogyasztására stb.). A gazdasági reklámok félretájékoztatják a lakosságot, mivel természetükből adódóan a hirdetett terméknek vagy szolgáltatásnak kizárólag az előnyös oldalát mutatják be. Egy autóreklám például sohasem hívja fel a figyelmet a gépjármű-közlekedés súlyos környezeti és egészségügyi következményeire. A mosópor-reklámok soha nem említik azt a környezeti kárt, amelyet ezek a termékek okoznak az élővizek elszennyezésével. Az ételmiszer-reklámok általában nem adnak tájékoztatást arról, hogy az adott étel vagy ital fogyasztása mennyire hasznos vagy káros az emberi szervezetre. A példákat még hosszan sorolhatnánk. Ebből következően jelenleg sérülnek a fogyasztói érdekek, torzul a piaci verseny, elmarad a fogyasztók tisztességes tájékoztatása. Ezért szükséges a gazdasági reklámok megadóztatása. Egy ilyen adót közgazdaságilag úgy tekinthetünk, mint a gazdasági reklámozás hatására létrejövő negatív externáliák kiküszöbölésének a költségét. Egyébként a reklámokra több uniós országban vetnek ki komoly különadót: például Svédországban 11%-ot, Görögországban 20%-ot, Ausztriában 6%-ot.

Csak a reklámok kulturális járulékanak 10 százalékra emeléséből (figyelembe véve, hogy a beszédés nem lesz teljes mértékű) mintegy 15 milliárd forint bevétel várható a Nemzeti Kulturális Alap részére, ami bőven pótolná a többi termék és szolgáltatás kulturális járuléka miatt kieső bevételt. Célszerűnek tartanánk, hogy az így keletkező többletbevétel egy részét társadalmi célú reklámra fordítsák. Egyrészt ilyen reklámokra óriási szükség van, másrészt ily módon a reklámszakma bevételkiesése számottevően csökkenhet, ugyanakkor a társadalmi elfogadottsága komoly mértékben növekedhet.

Javasoljuk megtartani a pornográf és erőszak tartalmú művek 25%-os kulturális járulékát. Ennek indoka, hogy a televízióban, a moziban, a videofilmeken és a nyomtatott művekben is rendkívül elszaporodott az erőszak és pornográfia megjelenítése, ami pénzben is kifejezhető, aggasztó mértékű károkat okoz az egész társadalomnak. Súlyos gond azonban, hogy az ezekre vonatkozó kulturális járulékot az APEH az 1999-ben történt bevezetésük óta gyakorlatilag nem tudja beszédni. (Az APEH-hel ez ügyben folytatott

levelezésünket mellékelem.) Ezért mielőbb el kell készíteni a vonatkozó végrehajtási utasítást, amely pontosabban meghatározza, mely műveket kell pornográfnek, illetve erőszaktartalmúnak tekinteni, valamint kijelöli a felelősöket ezek meghatározására és nyilvántartására. Az így beszédhető összeget évi 5–10 milliárd forintra becsüljük.

Szintén javasoljuk megtartani a játékfegyver és a szórakozóhelyi játékok 10%-os kulturális járulékát, illetve megfontolni ennek 25%-ra emelését.

Üdvözlettel:

Lukács András
elnök